

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ В УКРАЇНІ

Назаркіна В.М., Міщенко В.І., Тімофєєв С.В., Винник О.В.
Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
viktoriamischenko@ukr.net

Слово «Asthma» має грецьке походження та дослівно перекладається як «задуха», яке зустрічалося ще в давньогрецькій літературі у поемах Гомера та рукописах Гіппократа. Хвороба бронхіальної астми (БА) пов'язана із запаленням у бронхах, яке призводить до реакції з боку організму у вигляді задухи на різноманітні чинники (імунологічні, інфекційні, фізичні, алергічні та ін.). Дані ВООЗ свідчать, що тільки за 2017 р. близько 235 мільйонів людей у всьому світі були хворі на БА. Аналогічні дані приводила також Всесвітня організація алергологів, серед усіх хворих, які страждають на алергічні захворювання, 300 млн осіб страждають на БА. До 2025 р. прогнозується, що кількість захворювань збільшиться ще на 100 мільйонів. На сьогодні в Україні склалася складна ситуація. За даними офіційної статистики, загальна кількість хворих на астму в країні на цей час не перевищує 3%, але реальне число вище у кілька разів.

Метою роботи є аналіз асортименту ЛЗ для лікування БА в Україні.

Предметом дослідження було обрано асортимент ЛЗ для лікування БА.

Об'єктом дослідження стали ЛЗ для лікування БА, що реалізувалися в «Аптеці «Здоров'я»» м. Харків протягом 2017 рр., інструкції до медичного застосування ЛЗ, Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Бронхіальна астма». У роботі нами було досліджено асортимент ЛЗ, які застосовуються для лікування БА (до вибірки увійшли 165 ЛЗ). Встановлено, що ЛЗ містять у своєму складі 46 активних фармацевтичних інгредієнтів (АФІ). Найбільш представленими АФІ у цій групі ЛЗ були монтелукаст, частка якого становить 6,7% від загальної кількості аналізованих ЛЗ, сальбутамол 4,8% та теофілін 4,6%, а найменш представлені АФІ – доксофілін, мометазону фууроату, омалізумабу та ін. (частка яких становить по 0,6%% відповідно). Згідно з уніфікованою АТС (Anatomical Therapeutic Chemical) класифікацією проаналізовані ЛЗ були представлені 23 групами. Згідно АТС-класифікації за діючою речовиною основні групи – «Глюкокортикоїди» (R03BA), до якої увійшло 17,0%

та «Муколітичні засоби» (R05CB), до якої увійшло 12,1% ЛЗ від загальної кількості ЛЗ.

При аналізі асортименту за країнами-виробниками було встановлено, що майже 35% цієї групи ЛЗ випускається вітчизняними виробниками, а 65% – іноземними виробниками. Також проведений аналіз свідчить, що основна частка цієї групи препаратів (79%), виробляється у 9 країнах: Україні (34,5%), Індії (14,5%), Швейцарії та Німеччині (по 6%), Польщі (5,5%), Великобританії (3,6%), Словенії, Чехії та Литві (по 3%). Інші 29% ЛЗ, що увійшли до досліджуваної вибірки, випускаються у 19 країнах таких як США та Фінляндія (по 2,4%), Франція, Швеція, Угорщина, Ізраїль (по 1,8%) та ін. При аналізі структури асортименту досліджуваної групи було встановлено, що ЛЗ випускаються у 16 лікарських формах (ЛФ), серед яких переважають рідкі ЛФ, що становлять – 58%, а тверді ЛФ – 42%. Основна частка (60,6%), представлена у вигляді таблеток (29,7%), порошків (18,2%) та сиропів (12,7%). До інших ЛФ, які складають 39,3% асортименту аналізованої групи, належать: аерозолі, розчини для ін'єкцій, капсули, трав'яні збори, суспензії, краплі, розчини для інгаляцій, настоянки, гранули, спреї, інгаляції під тиском, розчини оральні, розчини для інфузій.

Такі ЛФ, як таблетки займають переважну частку для лікування БА, тому що є найбільш економічно ефективною формою ЛЗ в цілому, також вони дешевші у виробництві, ніж інші форми. Хворі на БА з кожним роком цікавляться закупівлею трав'яних зборів (чаїв). Це обумовлено тим, що вони, при правильному дозуванні, як правило, нетоксичні, нешкідливі, відносно доступні, ефективні, застосовуються у період реабілітації та з метою профілактики захворювання. Згідно Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Бронхіальна астма» у розділі 3.1.3.1. «Немедикаментозне лікування» до додаткових методів включено гомеопатію та лікування травами. Однак при лікуванні БА вони не досить дієві й лікарі призначають їх у більшості випадків з профілактичною метою. Серед АФІ, що входять до складу ЛЗ для лікування БА до трав'яних зборів входять: Алтеї кореня екстракту сухого, Багна звичайного пагони, Солодки корені, Ехінацеї пурпурової та Мати-й-мачухи листя.

Таким чином, питання аналізу асортименту ЛЗ для лікування та профілактики БА є актуальним на сьогодні задля формування оптимального асортименту та проведення ціленаправленої політики просування ЛЗ в аптечних закладах.